

22.

О. Г о р н о в и й

ВІДСУМКИ УСПІХІВ НАВОЇ
НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНОЇ ВОРОТЬБИ

1949

О. Г о р н о в и й

ПІДСУМКИ УСПІХІВ НАШОЇ
НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ

1949

cdvr.org.ua

Ряд причин склалося на те, що наші визвольні змагання в 1917-21 рр. закінчилися програмою, в наслідку якої український народ опинився знову в неволі. Але основною причиною було те, що в 1917р український народ в своїй масі ще був не дозрів до самостійного державного життя. Національна свідомість народніх мас була тоді цілком низька, а в значній частини народу її взагалі не було. Велика частина інтелігенції якої, до речі, і так загальним числом було мало, була національно скасторованою і звихненою. В результаті низької національної свідомости не було також ясного, усвідомленого прагнення здобути на ціну чого б то не стало, власну самостійну державу. Народ прагнув визволення, воли, хотів землі, несподів своїх поневолювачів, готовий був на боротьбу, але він у більшості не розумів того, що воля, земля, щастя може дати йому тільки українська самостійна держава. І тому величезна стихійна народня енергія, виявлена в 1917 р. марнувалася, розливалася багатьома руками і впала в мертві, а часто і в чужі моря. А тодішні політичні провідники українського народу же використали цієї великої енергії, не спрямували її в одному напрямі, а саме на здобуття самостійної держави, бо більшість цих провідників сама не розуміла потреби в цій державі. Ці провідники хурилися загально-російської революцією і не бачили як під її прикриттям міняються нові російські загарбники. Ці провідники, мріючи, по-дитячому про соціалістичний рай на землі, не допустили до створення власної української армії в той час, коли тільки одна збройна сила могла забезпечити визволення українському народові. В результаті низької національної і політичної свідомости народніх мас в результаті слабости організованих самостійницьких політичних сил визвольні змагання українського народу в 1917-21 рр., не зважаючи на їх героїзм, на окремі світлі моменти і успіхи, не були своєр

силею достатні для того, щоб здобути перемогу.

І хоч це може бути боліше і прикре, - це факт, і нам немає чого його приховувати. І коли ми в цьому місці пригадуємо це, то для того, щоб краде могли показати ці зміни, які зайшли в українському народі від того часу досьогодні, щоб краде показати, як сьогодні представляються організовані самостійницькі політичні сили українського народу. Во саме в дальшому цієї статті ми розглядатимемо наші успіхи в першу чергу на тлі національно-політичної зрілості народу і стану його організованих самостійницьких політичних сил, оскільки ці два чинники з'являються основними, безумовно необхідними для здобуття визволення, оскільки без них побудова української самостійної держави взагалі не можлива.

Визвольні змагання 1917-21 рр., не принесли визволення українському народові, але вони започаткували період його бурхливого відродження, період росту його національно-політичної свідомості. Після програми 1921 р. український народ не припинив своєї визвольної боротьби. В безпосередній підпільній боротьбі проти окупантів в невтомній праці на культурно-освітньому і господарському полі, а зокрема в широкій визвольній боротьбі на протязі останнього десятиріччя український народ перекувався, загартувався і виріс.

Сьогодні український народ став високо національно-свідомим, він зрозумів, що тільки українська самостійна держава визволить його від усяких "визволителів", дасть йому бажану волю, щастя і добробут. Сьогодні український народ вже не дасть обманутися нікому. Кожна агентура зустрічається зараз з одноставним спротивом цілого народу і може триматися тільки за допомогою штиків і терору. Сьогодні український народ не гме покійно спини перед окупантами, не клониться їм до ніг. Своє неуприщене становище до окупантів він виявляє широкою активною боротьбою проти них.

Український народ сьогодні - це народ-борець в повному значенні цього слова. Чи веде хто сьогодні таку боротьбу, як український народ? Чи хто інший організував в умовах найжорстокішої диктатури і найбезогляднішого терору таких широких розмірів боротьбу? Ні! Вистачить порівняти нашу боротьбу з протибольшевицькою боротьбою таких народів, як на шпр., поляки, мадари, народів доідедна державних, а вся наша перевага виступить ясно і виразно.

Силою різного історичного розвитку поодиноких українських земель, по-різному розгорталася і розгортається визвольна боротьба на цих поодиноких землях. Найширше і найповніше вона розгорнулася на Західних Українських Землях, тому успіхи її тут найбільші, перебіги найглибші і найтривкіші. Боротьба глибоко перебрала думу західно-українських мас і цілковито заповнила їх ідеєю Української Самостійної Соборної Держави. Національно-політична свідомість народу, ступінь опору окупантові, активність досягли тут незвичайно широкого рівня. Боротьба має в Західній Україні найменших впливів.

Довгочасний большевицький терор на Східних Українських Землях, зокрема 1930-38 рр. і після них, викликав занепад національно-політичного життя українського народу на цих землях. Большевики вспіли так прикрутити народ, до він попав у майже повну зневіру і не бачив ніяких можливостей і виглядів боротьби. Такий стан зневіри і страху перед нквд вже значно полегшував большевикам руйнування національного організму, а в дальнішому в своїх наслідках міг стати для нас як нації прямо жахливим. Але в наслідку помірвання національно-визвольного руху на СУЗ, до того ж, при сприятливій военній обстановці, цей стан почав з 1940/41 р. мінятися на краще. В 1944-45 рр. приходить поворотна хвиля зневіри, але вже в 1946 р. вона зміняється новим наростанням піднесення народних мас. І сьогодні

cdvr.org.ua

не тільки, що протибольшевицькі настрої стали загальними серед народних мас Східної України, але вже вони виявляються одверто, переходять в активний спротив, про що доведавна і мови не могло бути. Це в 1939-40 рр. приятель приятеліві не мав відваги сказати своїх справжніх думок, а сьогодні народ мас ^{вільно} ~~правдо~~ говорити правду одверто і прямо ввічі і представникам влади. Народні маси Східної України сьогодні переборють страх перед яквд і набирають знову віри в себе. Це означає, що створюється передумови для повного піднесення східно-українських мас.

В останні роки в боротьбу були втягнені найвдаліші терени України, і в ході боротьби населення цих земель цілком відродилось. При тому треба зазначити, що завдяки боротьбі воно відродилось дуже скорим темпом. Те, для чого потрібно звичайно десятки років, сталося на протязі 3-4 років. Тому, то зміни, які відбулися на наших окраїнах є так ~~явні~~ виразні.

Ще до 1939 р. Полісся жило у скрайній затурканості в національній несвідомості. Полішук не знав навіть ~~навіть~~ свого національного імені і називав себе просто "тутешнім". А в кілька років пізніше це саме Полісся стало кошиком УНА і Полішук потягнув у її ряди, щоб боротися і вижити за Україну. І там, де колись був розташований польський концтабір Береза Картуська, де над спинами українських політичних в'язнів свистав нагай польського поліцейя, там закипіла боротьба і глухі польські ліси сколихували могутній гомін відродженої української зброї.

Ще в 1944 р. лемко говорив: "возьте собі вашу Україну, возьте собі ваш Тризуб, а мені дайте спокій", - а вже в 1945 р. це самий лемко боровся в обороні своєї землі в лавах УНА, в 1946 р. він вже ніс великі визвольні ідеї УНА на Чехословаччину, в 1947 р. він вкрив себе

нов, зневаживши польсько-більшевицького генерала Свєрчевського, а сьогодні продовжує боротися на інших українських землях, бо він сьогодні вже розуміє, що його рідна земля - це не тільки Демківщина, а вся Україна.

В боротьбі український народ загартувався став організованим, відродив у собі готовість на жертви. А ці саме якості з'являються дуже важливими для успішного ведення і переможного завершення визвольної боротьби.

В кого це тільки так не-давно нам не казали вчитися солідарності, єдності, посвяти і т.п. А сьогодні український народ дає приклад такої високої солідарності, такого високого героїзму, що не один народ міг би навчитися їх в українського народу. Які ж, зрештою, солідарність, згуртованість і організованість виявив український народ, бойкутуючи в більшевицьких умовах, при наявності енкаведівських гарнізонів у кожному населеному пункті, т.зв. вибори до верховної ради ССРСР і верховної ради УРСР! Яку ж подивугідку солідарність виявляє український народ в боротьбі проти колективізації Західної України. Всі більшевицькі наміривали роз'єднати, поділити навіть село не мають жодного успіху. І коли їм шляхом жаконого терору і насильним відбиранням землі вдається закладати колгоспи то їм не вдається зламати єдності народу. Навпаки, під впливом свіжих ран ця єдність стає ще більшою.

А скільки високого героїзму проявляє сьогодні український народ. Учасники визвольного руху не знають ні пологую, ні капітуляції, у безвихідному становищі вони воліють самі заповіяти собі смерть, ніж здатися ворогові. А хіба ж це не героїзм, коли насильно половлені для вивозу на Сибір жінки, старики, діти одверто відгрожувались своїм енкаведівським катом, на їх очал махали на працямки в бік місця, а по дорозі співали революційні пісні. Ніхто з них не просив у ворога помилування. А це може бути різного героїзмові, виявленому селом Вербиця /Львівщина/ - це село оточене

Сторожинецькими бандитами билося разом в чотирьох УНА, що там квартирувала, до останньої краплі крови. Матері просили повстанців стріляти їх власних дітей і самі ж гинули тут же біля них, щоб не здатися ворогові. І ворогові не здався ніхто.

Ось який сьогодні наш народ. Ось які зміни dokonалися в ньому на протязі останніх десятиріч. І саме в цьому високому рості національно-політичної свідомості українського народу, переродженні наших окраїн, у революціонізуванні східно-українських мас, у відновленні в українського народу великої готовності на жертви героїзму, єдності і організованості - найбільшим успіх нашої національно-визвольної боротьби. Сьогодні кожен бачить що наш народ сьогодні не той, яким він був у 1917-18 рр. і нікого не треба зараз переконувати в тому, що, коли б такими як ми є сьогодні, ми були в 1917 р. ми були б ^{вже} здобули власну державу.

Ми звичайно не збираємося твердити, що сьогодні весь український народ стоїть на однаково високому рівні національно-політичної свідомості, що всі українські землі вже перекувалися і наситилися у вогні боротьби. Ми не хочемо обманювати самих себе. Ми добре свідомі, які ще великі завдання стоять перед нами на цьому відрізку, ми ясно здаємо собі справу з усіх труднощів, які нам треба ще переборювати. Але ми сьогодні з усією певністю можемо сказати одне: завдяки своїй національно-визвольній боротьбі український народ досягнув сьогодні такого ступеня свого розвитку, що навіть колиб і на цьому стало, коли б він і не посунувся далше вперед, він потрапить використати першу сприятливу нагоду для того, щоб здобути власну державу. Сьогодні в українському народі стільки сил, що 1917 рік вже ніколи не повториться. Сьогодні український народ заряджений такою силою національно-революційного горіння, що її вистачить для тієї того не тільки, щоб у дні зриву до білого розпалити віскоталу частину українського

ду, але й потягнути на визвольну боротьбу інші народи. В цьому основна різниця між 1917 роком і сьогодні. В цьому основний успіх нашої національно-визвольної боротьби.

На передодні і на протязі 1917 року організовані виразно самостійницькі сили були, як ми вже згадували, в українського народу цілком слабі. Їх репрезентувала єдина група Міхновського слаба і чисельна і своїми впливами на маси. Інші тодішні українські політичні партії щойно згодом переставлялись на самостійницькі позиції, але й то часто старші їхні ідеологічно-політичні вантажі не дозволяв стояти їм на цих моменти твердо і послідовно. Ця початкова слабкість самостійницьких політичних організованих сил в 1917 р. не дозволила реорганувати визвольної боротьби в 1918-21 рр. до таких розмірів і такої сили, як було потрібно для здобуття держави, вона не дозволила забезпечити цій боротьбі сильного єдиного керівництва. І це було другою основною причиною нашої програмої в 1917-21 рр.

Сьогодні організовані самостійницькі політичні сили українського народу, що їх репрезентує український-національно-визвольний рух, керований українським Головою Визвольної Ради, без порівняння більші як у 1917 р. Все сам факт, що український національно-визвольний рух шостий рік організовує боротьбу в такій системі, як більшовицька, при скрайньо несприятливих умовах, говорить за його силу. Український національно-визвольний рух в'являється сьогодні єдиною політичною силою українського народу на українських землях. Інших сил немає. ан/о/у - це звичайна російсько-більшовицька агентура, і тримається вона на Україні тільки силою штиків і терору. З українським народом вона нічого і ніяк сильного не має, бо навіть значна частина її членів це росіяни, а більшість членів-українців з походження - цілком зрусифіковані.

Український національно-визвольний рух охоплює сьогодні суцільною організаційною мережею цілу західну Україну і продовжує поширюватися у східній

Україні. Український національно-визвольний рух якнайтісніше об'єднав довкола себе мільйони українських народних мас, які визнають його за єдиного керівника своєї боротьби і наділяють його повним довір'ям. Найкращий доказ своєї політичної єдності і довір'я для Української Головної Визвольної Ради український народ дав, бойкуючи за закликом ліги "васори" до т.зв. верховної ради ССРСР і верховної ради УССРСР. Цей бойкот в наших умовах був найсильнішим висловом справжньої волі українського народу і його прагнень, могутньою маніфестацією підтримки Української Головної Визвольної Ради, а разом з тим і маніфестацією сили українського національно-визвольного руху.

В існуванні сильного національно-визвольного руху, в його політичній єдності, в його організованості, в його тісному зв'язку з мільйонами народних мас, в існуванні єдиного керівництва, здійснюваного Української Головної Визвольної Ради - другий найважливіший успіх визвольної боротьби українського народу. Цей успіх забезпечує продовження і переможне завершення визвольної боротьби.

Значні успіхи дала наша визвольна боротьба також на міжнародному полі. В 1917 р. світ не знав навіть що український народ існує як окрема нація, сьогодні ж український народ вже вийшов на міжнародну арену як самостійний партнер, сьогодні він здобув уже призначення всіх волелюбних народів світу. Без боротьби цих успіхів український народ ніколи б не міг добитися.

Визвольна боротьба українського народу стала шокуючим всім народам ССРСР. Немає мабуть сьогодні в ССРСР людини, щоб не знала, не чула про цю боротьбу, хоч сталінські злочинці зі шкіри вилізати щоб не допустити до цього. Бо ж наша визвольна боротьба не тільки з'єднує нам прихильність повстанних народів ССРСР, але вона також спричиняється до революціонування народних мас цих народів. А

саме цього більшовики найбільше бояться, бо це поширив фронт боротьби проти них, бо це робить цей фронт міцнішим.

Завдяки своїй визвольній боротьбі український народ здобув для себе велику прихильність і серед новоокупованих більшовиками народів Центральної і Південно-Східної Європи. Цим народам сьогодні приходить ся також вести боротьбу проти більшовицьких загартників, а вони не мають ще досвіду ведення такої боротьби, тому вони виявляють сильне зацікавлення нашою боротьбою, тому наша боротьба тішиться серед них найбільшим признанням. Найкращим підтвердженням цього є рейди УНА на польські землі чи на землі Чехословаччини. Польське, чеське, словацьке, мадярське населення цих земель витало рейдувчі відділи УНА якнайширше і ставилося до них якнайприхильніше. А не треба забувати, що ще не так давно деякі з цих народів ставилися до нас цілком байдуже, а деякі, як напр. поляки під впливом імперіалістично-шовіністичної пропаганди своїх провідних кіл - і вороже.

Та сьогодні ми можемо відмічати не тільки загальний ріст прихильності до українського народу серед усіх народів СРСР і новоокупованих країн. При активній участі і зусиллях ~~СССР~~ УГВР повстав у 1946р Антибільшовицький Блок Народів, до якого увійшли представники народів підбільшовицької Європи, і Азії, а також новоокупованих більшовиками країн.

Український народ займає чільне місце в АБН. Утворення АБН означає, що зроблено дальший крок в напрямі повного здійснення давно вдали вже висуненої українським визвольним рухом коацепції єдиного спільного фронту всіх помереваних і загрожених більшовиками народів.

Визвольна боротьба українського народу з'єднує тому також друзів серед народів Західної Європи і Америки. Український народ стає перед цими народами як послідовний борець проти Гітлерівського і боль-

шевського імперіалізмів, цих найжорсткіших ворогів усіх волелюбних народів світу. Закордонне Представництво УГВР з успіхом продовжує зміцнювати позиції українського народу поза межами СРСР.

В тому факті, що український народ виборов сьогодні на міжнародну арену як самостійний партнер, до того позиції серед інших народів постійно зростають - третім основним успіхом національно-визвольної боротьби українського народу. Він полегшуватиме нам нашу дальню боротьбу.

Поруч цих трьох основних успіхів, національно-визвольна боротьба дала українському народові цілий ряд інших успіхів. Вона дозволила зірвати вивіз української молоді на каторжні роботи в Німеччину, а сьогодні дозволяє зривати такий же вивіз на каторжні роботи в Донбас, на Урал, Кузбас. Вона дозволяла уникнути українському народові у багатьох теренах з нищучим імперіалістичних фронтів. Вона значно міцно захистила український народ перед Гестапівським терором, а сьогодні захищає перед енкаведівсько-єнгелівським терором. Вона оборонила українське населення на захід від т.зв. лінії Керзона перед польсько-більшевизьким терором. Вона дозволяла і дозволяє в корекції присікати всякі прояви зради, вислужництва і намагань ворога розкласти український народ /занидування сексотів, одвертих вислужників, повний провал більшовицьких намагань творення т.зв. стрелків і т.п./. Вона уможливила звести на нівець усі доімперіалістичні спроби ворога здобути нашу молодь /провал комсомолу, більшовицьких клубів, русифікаційної акції/. Завдяки цій боротьбі ворогові досюгді не вдалося скоординувати Західну Україну, що в наслідок дозволило не тільки уникнути в 1946/47 році голоду населення Західної України, але дало змогу врятувати від голодової смерті величезне число братів наших зі Східної України, а також багато людей з білоруських, російських і молдавських областей.

У своїй боротьбі український народ славив значні жертви воєнними, замученими, арештованими, засланими.

але успіхи здобуті ціною цих жертв, як бачимо, є далеко-далеко більші. До того ж ми знаємо, що ці жертви український народ приніс би і без боротьби /на ворожих фронтах, від голоду, за невиконання норм, "розбазарювання" і т.д./, а тоді вони б були мертві, тоді б вони не дали жодних успіхів. А крім цього ці жертви помщені, вони омиті ворожою кров'ю. Ми знищили німецьких, російсько-большевицьких, польсько-большевицьких окупантів і їх посіпаків набагато більше, ніж упало у боротьбі нас.

----- 000 -----